

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celoletno 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu.**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXII.

V Celovcu, 2. julija 1903.

Štev. 27.

Vabilo.

**Katoliško-politično in gospodarsko društvo
za Slovence na Koroškem**

priredi

v nedeljo dne 5. julija t. l.

shod

pri p. d. Šteklu

na Fari pri Prevaljah.

Začetek točno ob 3. uri popoldne.

Vspored:

1. Pozdrav.
2. Delovanje koroškega deželnega zbora; poročila deželni poslanec g. Fr. Grafenauer.
3. Razgovor o šoli.
4. Naš narodni in politični položaj.
5. Raznoterešči.

Po shodu prosta zabava.

Slovenci! pridite v prav velikem številu na važni shod!
Odbor.

Slovenska izobraževalna društva na Koroškem.

(Govoril pri akademiji slov. bogoslovcev g. Iv. Lučovnik.)
(Konec.)

Mi vsi težimo po popolnosti in po sreči. Ako pa hoče človek biti popolen, mora spolnovati svoje dolžnosti, zato je pa neobhodno potrebno, da jih spozna. Koliko se greši, koliko nesreč se mora pripisovati nepoznanju dolžnosti! In k dolžnostim avstrijskega državljana spada sodelovanje pri vladanju. Dandanes pri nas državno gospodarstvo ni več privilegij (predprava) posameznih stanov in ljudij, ne, tudi zadnji kmet ima pravico, in ne samo pravico, ampak tudi dolžnost, po svojih zastopnikih skrbeti za svoje in državljanske koristi. Občinski blagor in občinski napredek je skoraj popolnoma

odvisen od izurjenja in po lastni pridnosti si pridobljeni sposobnosti domačega ljudstva.

Težimo po sreči. Vzrok, da naš gospodar ni srečen, tiči v tem, ker ni napredoval s časom, da si ni pridobil strokovne vede, katero on ravno tako rabi kot drugi stanovi, od katere ima on celo večje koristi kot drugi, kar nam potrjuje zgodovina. Da je znanje tudi pri kmetu moč, se prepričamo lahko na lastne oči pri sosedih, kar so tam dosegli s to izborbo. Demokratičnih naukov o izjednačenju premoženja noben treznomislec človek ne more odbravati. Pač pa mora vsak istiniti izobraženec želeči izjednačenje znanja. To je gibanje, ki se je zaneslo iz Angleške k nam. Tam se je namreč v mestu Cambridge l. 1873. ustanovilo človekoljubno društvo, kateremu je bilo geslo: Znanost je udomačiti pri ljudstvu, znanost ne sme biti predprava izvoljenih stanov. S tem je bil postavljen tudi temelj socijalnemu zboljšanju.

Uspehi so se pokazali razen na Angleškem posebno lepi na Danskem. V vsaki vasi na Danskem obstojijo že več desetletij zimski poučni tečaji, katere obiskujejo otroci in starci, ko ni nujnega dela na polju, ter se poučujejo v vsakovrstnih potrebnih stvaréh. Ti tečaji niso državni, temveč si jih posamezne vasi same vzdržujejo. Razen izrednega blagostanja je prineslo to splošno poučevanje ljudstva tako splošno naobrazbo, da Danska sploh nima ljudij, ki bi ne znali čitati in pisati, a knjig in časopisov je v deželi toliko, da ima vsaka kmetska hiša svojo knjižnico, torej za nas prava deveta dežela, posebno kar se tiče analfabetov. S to kmetsko uravnajo se je pa tudi doseglo, da je kmet pričel spoštovati samega sebe in tako si je pridobil tudi spoštovanje drugih stanov. Da se je to doseglo, se je seveda bilo treba truditi in žrtvovati, ker samouk je povsod združen z velikimi zahtevami gledé časa in gmotnih stroškov.

Ako se pa na eni strani predčuje velika korist znanja, na drugi pa s kako lahkoto si jo pridobi v izobraževalnih društvih, se za blagor in napredek navdušen kmetski človek ne bode branil, si pridobiti tako izobrazbo, če treba tudi pri takem društvu sodelovati, in posebno zadnje je imenitne važnosti. Zakaj obrodijo ljudski shodi pri nas tako malo sadu, zakaj se vse navdušenje razblini kakor pena v prazen nič? Ker je narod pri takih prireditvah pasiven. Mučen utis napravi na človeka, ako se na

političnih shodih, prirejenih za kmetsko ljudstvo, le malokje upa nastopiti kmet in izraziti misli, ki se porajajo med njegovimi tovariši; in še le tedaj bodejo uspeli ti shodi popolnoma, ko bode oni del ljudstva, kateremu so namenjeni, nastopal samostojno in odločevalno in to bo le tedaj, kadar bo imel za njih vodstvo in za delovanje v njih dovolj izobrazbe.

In priljubila se mu bo ta izobrazba, ko bo prišel do prepričanja, da je napredovanje v izobrazbi ob enem tudi zboljšanje svojega gmotnega stanja. In gmotna podlaga je prva moč narodne in kulturne politike. Ni treba poudarjati koristi in navduševati za stremenje po gmotnem izboljšanju, ker naša doba je v tem oziru prekosila že vse druge čase. Današnji tok združuje posamezne stanovne, ki v družbah, društvih, zadrugah, zvezah itd. z združenimi močmi skrbé za svoj vsestranski, gmotni napredek. Socijalna zastava vihra mogočno po celem svetu, in malokatera beseda se tolikokrat rabi kot ravno beseda socijalizem. Z njim je pa neločljivo združenih nebroj novih vprašanj, katera rešiti je naloga celega človeštva, torej jih mora razumeti tudi priprosti narod. In kje naj dobi to izobrazbo? Do zdaj je ni dobil nikjer in zato te neskončne težave in ovire, katere mora premagati pri nas z nadčloveško močjo, z žrtvo samega sebe, oni, ki hoče organizirati. Po britkih izkušnjah je kmetski človek postal pesimist in pesimista prepričati o kaki novi stvari, od katere do zdaj sploh ni imel pojma, z enim shodom je nemogoča stvar. In temu prepričanju je dal duška na izborni način nek nižjeavstrijski deželni poslanec na ljudskem shodu z besedami: „Ki govori kmetu o vzorih, je ali norec ali goljuf.“ In nekaki vzori se zdijo nezavednemu človeku obljube, katere so v zvezi z gospodarsko samoobrambo. In pripraviti neobhodno potrebni organizaciji ugodna tla, to je težavna naloga izobraževalnih društev, katere uspeh ne bodejo dosegla na en hip, ampak še le po dolgem delovanju, napredujoč od negativnega k pozitivnemu delu, kazajoč hibe, navdušujoč za zdravlje. Razdirati predsodke, izruvati iz tal ostarela načela, uničevati nezdrav konservatizem, razširjati nove pridobitve, to je tudi ob enem delati za socijalno blagostanje, to je nekaj, po čemur se samo ob sebi teži in vsled tega je temu sužnost najbolj nasprotna. Sužnji niso v nobenem oziru za rabo.

PODLISTEK.

V Ameriko.

(Napisal D. J. Kovačev.)

Zgodaj je še bilo. V lahnem svitu je trepetala tam daleč na vzhodu zlatordeča jutranja zarja. Vse stvarstvo se je še zibalo v sladkem spanju in morda sanjalo o srečnih, rajskolepih urah, minulih že bogvé kdaj. Le kos in slayček sta žvrgolela v bujnem zelenju svojo juterno molitev, ki se je polagoma razlivala visoko gor v sinje višave.

Po cesti, ki vodi iz vasi L. . . . na kolo-dvor, oddaljen kaki dve uri, sta stopala v lepem pomladanskem jutru dva človeka, mož in žena. Molčé in hitro sta hodila drug poleg drugega. Obraz njima je bil nekam žalosten in zamišljen in na prvi hip se jima je lahko poznalo, da ju teži nekaj težnega, duhomorečega. In tako samima v ranem jutru je prihajalo še bolj tesno. Zdaj opomni mož ženo, da bosta morala stopati hitreje, češ, da ga vlak ne more čakati, zamuditi ga pa tudi ne sme.

* * *

Zgodnja potnika sta bila Gornik pa žena njegova. Gotovo ste ju poznali. Še pred nekaj leti se je Gornikovim godilo dobro. Imeli so vsega dovolj, četudi ne v obilju. Zeleni travniki in bujnorošče žito je obdajalo hišico, pred katero je rado igralo troje lahkoživih otrok, dve dekletci pa en fantek. Če sta posedala roditelja v lepih poletnih večerih na klopi pred hišo, če sta videla, kako zdravi in čili so njima majhni razposajenčki, tedaj

ju je prevzela neka nebeška radost, tedaj sta se čutila popolnoma srečna. In nič si nista želela več.

A solnce tihe sreče so zakrili črni, pogubonosni oblaki. Pripodili so se kar nenadoma in jedva jih je oko zapazilo.

V vročem poletju je bilo. Gornikovi so delali na polju, nekaj v stran od hiše. Kar zagleda hlapec gost dim, ki se je valil ravno nad Gornikovo hišo proti nebu. Hitro hitijo vsi na mesto. In glej, kakšen prizor! Gornikova hiša je bila res v ognju, pa še kako je gorelo! Nobene pomoči skoro ni bilo več. Dočim so prihiti sosedje, ki so bili tudi vsi na polju, je ogenj že dobil silno moč, da ga ni bilo več ovirati. Pogorelo je vse do tal, hiša in hlev.

Tako ju je spravil ogenj ob vse njuno imetje. Postavila sta si sicer drugo hišico, seveda le bolj za silo, a pri tem sta se zadolžila, kajti nista bila zavarovana.

Slabo se je godilo zdaj Gornikovim, jako slabo. Najbolj pa je težila stariše misel, da bi morali nazadnje kljubu vsemu prizadevanju še celo iz hiše, zakaj dolgovi so rastli, ker niso mogli vedno plačevati vseh obrestij. Kaj bo z otroci, če jih izpodijo izpod domačega krova? In nikjer se ni zavitela rešilna zvezda, ki bi še človek mogel malo v njo zaupati. Nikjer je ni bilo.

* * *

Pretekla so bila tri leta, leta brez vsakega upanja na boljše, lepšo prihodnost. Nekega dne, bilo je začetkom sušca, pa prinese pismonoša pismo, naslovljeno na Gornika. In mislite si, kaj se je pisalo v njem. Tratnikov Janez, ki je že pred pe-

timi leti odšel v Ameriko, je bil pisal Gorniku in ga vabil tja v daljni svet, češ, kako brez skrbi se tam živi.

Od tega dne Gornik ni našel več miru. V enomer je premišljeval, kaj naj stori; hudo je, če zapusti ženo in otročad in se poda daleč v tuji, nepoznani svet. Že je hotelo to blago čuvstvo nadvladati, a nek zapeljivi glas ga je vedno vabil. Kaj boš doma trpeval glad, li ni dolžnost očeta, skrbeti za to, da se godi družini dobro? V Ameriki si lahko prislužiš mnogo, in čez tri leta se vrneš bogat, in brez skrbi zreš lahko v prihodnost. In zmagala je res zadnja misel.

Povedal je svoj odlok ženi. Kakor blisk z jasnega neba, zadele so zvesto ženo te besede. Petnajst let sta živela skupaj v lepi slogi, kako sta se ljubila, kot dva nežna golobčka, kako sta uživala skupno srečo, in zdaj v nesreči naj se ločita za dolgo časa, morda za vedno. Zakaj bi ne mogla prenašati tudi trpljenja skupno? Te misli so šinile ženi v glavo. In vlile so se ji solze iz njenih oči, solze globoke žalosti in čiste, nekaljene ljubezni do moža. A Gornik teh solz ni razumel, ali pa jih morda ni hotel.

In pozneje, kolikokrat ga je ihté prosila, naj se vsaj usmili otrok in naj zaupa v pomoč božjo. Mož pa je ni slišal, temveč ostal je trden pri svojem sklepu. Pripravil je vse potrebno za odhod, le denarja mu je še hodilo malo. Kmalu ga je dobil. Prodal je eno od dveh kravic, tako da je ostala zdaj še samo ena, včasih pa so jih imeli pri Gorniku tri.

Namenil se je odpotovati v pondeljek zjutraj, kajti tedaj je vozil poseben vlak naravnost na Nemško in je imel zvezo tudi z drugimi v Bremen.

Ako hočemo uspešno delovati v socialnem, gospodarskem in političnem oziru, moramo najprej stresiti okove robstva, ki tlačijo naše ljudstvo s satansko silo. Še le v minulem stoletju rešen iz srednjeveških verig, se vrača tja nazaj, sila se igra z njegovo usodo, katere on ni zmožen spoznati. Slike, katere vidimo po celem Spodnjem Koroškem, so nam neme, ali pa tudi glasno govoreče priče o naši sužnosti, znaki, ki kažejo, da se je kmet v srednjeveških verigah čutil srečnejšega kakor v novodobni svobodi. V nebo strleča gola zidovja — pred 30 ali 40 leti domačija imovitega gospodarja — cele planjave v lepi vrsti zasajenih gozdnih dreves; pred 30 ali 40 leti rodovitni travniki in plodovita polja — brezmejno posestvo nemških grajščakov; pred 20 ali 30 leti so se na tem posestvu še preživljale cele družine domačinov — vasi, v katerih ni niti pet ljudij, ki bi znali lomiti nemščino; napiši vsi v sami blaženi tujščini in tako dalje brez konca in kraja — to so slike ki nam pričajo več kot debele knjige o sužnosti narodnega duha in narodnega telesa, ki nam kričijo: Izobrazba je prva stvar, potem še le pridnost.

In vendar bi grešili, zelo grešili, ko bi sami sebe in druge prepričevali, da leži krivda tega slabega stanja edino v okoliščinah, v katerih živimo. Eden glavnih vzrokov tiči v človeku samem; manjka mu volje in resnosti kakor v gospodarskem tako tudi v narodnem boju. Ali mar ne vé vsak gospodar, da je njegov rak alkohol, zapravljivost in druge hibe? In tudi v narodnem boju nam primanjkuje energije (trdnosti), akoravno bi tu imeli staviti srce nad um. Um nam kaže neuspešnost v bodočnosti, a srce nam pravi, da je nekaj krasnega, divnega biti boj brez upa zmage, samo zaradi tega, ker je boj pravice proti nasilju. In to je, kar morejo izobrazevalna društva gojiti: ne samo um, ampak tudi srce. Vzgoja srca se sploh preveč zanemarija in radi tega najdemo tako malo zvestih in trdnih ljudij. In če ima tudi voljo, volja je preslaba, ker ni imel priložnosti vzgojiti si to značajnost; in priložnosti ni imel, ker je bil prepuščen samemu sebi. Ako torej odpomoremo tej osamljenosti, smo odpomogli tudi slabim posledicam, ki izvirajo iz nje, in malodušnosti in vzgojimo si sposobnost osvoboditi se najprej gospodarskih, a na to tudi narodnih nepravil.

Izobrazevalna društva nam pa tudi nudijo sredstvo za ohranitev žive vere med narodom. Čim bolj izobraženo je ljudstvo, tem bolj verno in pravno je tudi. Vera je temeljni kamen pravega življenja! In kjer je prava izobrazba doma, tam je manj zločinov, manj pijančevanja, tam je redkoma nevera. Po zaslugah dosedanje izobrazbe je prišlo pri nas na Koroškem že tudi tako daleč, da misli, da je nekaj častnejšega, biti neverec, da je dolžnost vsakega naprednega človeka, boriti se proti predsodkom sv. vere in katoliških nauk, kot naukom, ki so nasprotni napredku, gospodarstvu in gmotni blaginji. Poglejmo le nazaj v srednji vek, ki so dajale takozvane „Klostermusterswirtschaften“ kmetovalcem najboljši vzgled in povzdig k pravemu umnemu gospodarstvu.

Pravijo, da nimamo svobode, da bi mogli napredovati v znanosti in politiki. In boljšega polja taki nauki sploh ne morejo najti drugod, kakor pri neizobraženem narodu. In kako lahko se dá oporeči takim naukom. Zgodovina 19 stoletij je priča na-

Otroci so še sladko spančkali, ko je odhajal. Popred tako vnet za odhod, prihajalo mu je sedaj vendar malo težko pri srcu. Misel, se li bo vrnil še kedaj v domačo zemljo, kjer mu je tekla zibelka, se mu li ne bo prigodila na morju nesreča in tako dalje, mu je vznemirjala dušo. In nehote se mu je prikradla solza v oči. Obrnil se je v stran, da žena ne zapazi njegove notranjosti.

* * *

Med tem sta prišla že na kolodvor. Rada bi bila žena še govorila z njim o marsičem, pa čas čakanja jima je pretekel tako hitro, tako nenadoma. Brzovlak je prisopihal in Gornik se je moral ločiti od žene, od ljubelega domačega kraja. Ženi se je zazdelo, kakor da ji hoče neka skrivna moč siloma iztrgati srce iz njenih prsij. Vlak je odhajal.

Dolgo je še stala in zrla za vlakom, odhajajočim tako naenkrat. Zdaj je izginil tudi on, le gosti dim se je dvignil v črnih kolobarjih v sinje višave. Vlak pa je vozil naglo naprej, tja v tuji negotovi svet.

Smešničar.

* **Hudobnež.** Neki tovarnar za izdelovanje klobas v Kristijaniji se je sprl z nekim odjemalcem. Zadnji mu je prisegel maščevanje. Ko je bila nekega dne prodajalna polna kupcev, vstopi maščevallec z naglico v prodajalno, vrže mrtvo mačko na mizo in pravi: „Tu je dvanajsta! Nimam časa . . . račun prinesem pozneje!“ ter ravno tako hitro odide. Seveda so kupci z zgražanjem zapustili prodajalno.

predka in svobode in nauk katoliške vere. Saj je bil in je namen naše cerkve, nadaljevati delo Kristusovo, pripeljati vse národe k pravi izomiki in tako k Bogu. Nevednost loči od Boga, veda pa združuje z njim, ki je vir resnice in modrosti.

Trojen jez nam torej stavlja izobrazevalna društva, trojen lek za tri rane, na katerih umiramo. Smoter je torej eden in isti, kakor pred 100 leti, le sredstva so različna. Ako bomo res dosegli, da bode izobrazba, katera je naše novo sredstvo, last našega národa, tedaj se bodejo tudi uresničile besede Fichtejeve: „Národ, ki je do najnižjih plastij globoko in vsestransko izobražen, bo ob enem najmočnejši in najsrečnejši národ svojega časa, nepremagljiv od svojih sosedov, in zavidali ga bodejo drugi národi in ga bodejo skušali posnemati“.

Dopisi.

Slovinci! Zakurite na večer 4. julija v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu po vseh slovenskih gorah in planinah prav mnogo kresov.

Podklošter. (Tatvina.) Dne 28. jun. med božjo službo je ulomil tat v tukajšnje župnišče, razrezal z župnikovo drevesno žagico pisalno mizo, da je prišel do denarja, odnesel iz župnišča okoli 36 kron in druge škode napravil za 10 kron; tudi ključ od obednice je odnesel.

Št. Jakob v Rožu. (Svojim častnim občanom) je naša občina dne 26. februarja t. l. izvolila čast. g. Gregorja Einspielerja, župnika Podkloštrm, in spošt. g. Antona Kovačiča, sedaj vpokojenega nadučitelja na naši petrazredni slovenski ljudski šoli. S to izvolitvijo se je št.-Jakobska občina č. g. Gregorju Einspielerju hotela zahvaliti za mnoge žrtve in za veliki trud, ki ga je imenovani čast. gospod kot deželni poslanec imel za nas zatirane Slovence na Koroškem. Ne plačilo, ampak le znak hvaležnosti naše mu bodi ta izvolitev. — Spošt. g. nadučitelj Anton Kovačič je na naši šoli uspešno deloval od leta 1882. do lanskega leta, ko je vsled bolehnosti stopil v pokoj. Poznamo njegovo neutrujeno delavnost; opazovali smo izvrstne uspehe njegove vzgoje in sedaj gledamo na naši mladini, ki je zvečine značajna in goreča za vcepljene jej uzore. Plačnik Vašemu vzornemu delovanju, spoštovani g. nadučitelj, bodi do brotni Bog; izreči Vam najpristranejšo zahvalo pa je dolžnost naše občine! Nekaj te dolžnosti izpolnjuje s tem, da Vas je imenovala častnim občanom. — Diploma, ki jo je prav lepo izdelala tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu, je č. g. Gregorju Einspielerju dne 1. julija osebno izročila posebna deputacija, sp. g. Antonu Kovačiču, ki se je preselil v oddaljeni Maribor, pa smo jo doposlali poštanim potom.

Št. Pavel na Zili. (Smrt.) Dne 24. junija umrla je tukaj po hudi dolgotrajni bolezni, večkrat prevedena s sv. zakramenti, gdna. Marija Jost, bivša poštarica v Št. Juriju. Bolečine prenašala je res potrpežljivo in udano v voljo božjo. N. p. v m.!

Čajna na Zili. (Družabno gibanje.) Nikar ne misli, g. urednik, da je pri nas po veliki noči vse spalo. Zbirali so se mnogokrat črni oblaki in potem je bliskalo in treskalo. No, pa to ni nič čudnega, saj smo v poletnem času. A kar bo marsikoga zanimalo, to pa bodo naša „nova“ društva. Prvo, katero se ustanovi, bo menda „olepševalno“ društvo. Glavna njegova naloga bo, da bodo ob raznih oglih in razpotjih in mostovih postavili spominke, ki bodo tujcem kazali slavne čine imenitnih Čajčanov. Tudi požarna bramba se bo dvignila. Radi zadnjega požara v Čačah — za katerega pa požarna bramba ne more nič, saj je kmalu prišla, le pri ceveh so bile „neke“ zmede — nastavljal se bo sedaj tudi nočni čuvaj. Po noči čuval bo nad ognjem, obesili pa mu bodo še drugo delo na vrat. Hudobni jeziki trdijo, da se požarna bramba ni udeležila zato procesije na dan sv. Rešnjega Telesa, češ, ker je nasprotovati hotela s tem tačasnemu župnijskemu upravitelju, g. kanoniku Smoleju, ampak le zato, ker njen načelnik že od velikonočnega „vstajenja“ ni imel „medajle“ osnažene. Od sedaj naprej bo tudi take posle opravljal nočni čuvaj. Nadkrilila pa bo Čajna vso Zilo s „kriegervereinom“. Ustanovil bo to društvo znani Urh Hecher. Kakšen bo namen društva, nam že pove ime „Urh“. Vabijo se sicer doslužni vojaki in nevojaki, da bi se prvega slavnostnega zborovanja na praznik sv. Urha dne 4. julija polnoštevno udeležili, a kakor pravijo, je „ausschuss“ naznanil g. Urhu, da njegovi želji ne more ustreči, ker je velika nevarnost, da bi zopet vsi „Urha klicali“. Iz jeze nad tem pa je sklenil Urh ustanoviti izobrazevalno društvo in se je že obrnil gledé tega — čez Karavanke v Ljubljano!

Borle. (Cerkvene novice.) Pri nas se je vpeljala lepa bratovščina vednega čiščenja presv. Rešnjega Telesa. V teku 8 dnij je pristopilo 140

udov, kateri so vplačali nad 70 K letnih doneskov. Gotovo veliko število udov v primeri s številom župljanov. Prvo pobožnost smo obhajali na praznik presv. Rešnjega Telesa. Večina udov je že prejela sv. zakramente, ter se je tako poslužila priložnosti, zadobiti popolne odpustke. — Še druga, pri mnogih farah že dalje časa obstoječa navada, se je tudi pri nas letos vpeljala, da so namreč šolska mladina, dekleta in nekatere žene na praznik presv. Rešnjega Telesa pri obhodu nosile v rokah sveče, katere so potem darovale cerkvi. Tako sta farna in podružnična cerkev dobili 76 lepih sveč in jima celo leto ne bo treba sveč kupovati. Na tak način bode zamogla farna cerkev kmalu poplačati ves svoj dolg, kateri je zadnja leta precej narastel.

Borovlje. („Junaki.“) Pred nekoliko časa se je v Borovlju priteplo takomenovano gledališko društvo pod vodstvom nekega Prechtel-na, katerega hudomušni ljudje celo gledališkega ravnatelja imenujejo, in je tukaj različne igre predstavljalo. Kar pa se igranja tega društva tiče, kratko rečeno — škoda za vsak krajcar! Da bi se pa Borovljanom vendar le bolj prikupili, spravili so večkrat na svoj „prevzvišen“ oder take igre, ali bolje rečeno izvrške, s katerimi se zaničuje in žali posebno duhovski stan. Nekaj takega se je igralo dne 7. jun., kakor se je bralo na plakatih: „Die Pfarrersköchin“. Eden tak plakat je bil tudi prilepljen na leseno bajtico g. Widderja. Pa kaj se zgodi? Nekdo ta plakat raztrga, ko ga zagleda, ker se mu je zdel preneumen. To pa vidi nasproti stanujoča žena krojaškega mojstra Seničnik-a in pri tem pogledu postane besna, kakor štirinogata domača žival, ako ji pokažeš rdečo sukno. Začela je reglati, kakor žabe v kaki luži. To je šlo: te-te-te-te. Pa vendar se potolaži, zakaj ona ima nadepolnega sinčka Janezka, ga pokliče k sebi in mu morebiti tako na srce govori: poglej, preljubo moje dete, predrznost tega človeka, ki si je upal raztrgati plakat tamkaj na tisti utici; pa imam še jaz enega, tukaj je, vzemi ga in hiti, kolikor je mogoče, pa ga prilopni z vso močjo, če utica tudi razleti na tisoč koscev. Z veseljem popade mladi Janezek plakat, kajti jabelko ne pade daleč od debla, in en skok, bil je že pri zaželenem cilju, kajti Janezek ima noge, kakor tisti veliki pajek, in ga pritisne z vso močjo spet na utico. Pa o joj! ko lastnik utice zagleda to nesnago na nji, ga naenkrat pusti strgati z nje. Vsa čast takemu gospodarju! To pa je spet moža imenovane junaške žene, kakor tudi celo hišnega gospodarja tako vjedlo, da bi še tretji plakat priromal na isto utico, ako bi tega modra in pametna žena hišnega gospodarja ne zabranila. Pa tužna majka! Takih in enakih junakov imamo tukaj dovolj. Če se ne motim, je tukaj 17. maja t. l. zborovala zloglasna „Südmark“. Govoril je na tem zborovanju nek Novotny, sev „pragerman“, kakor že ime kaže. Govor tega pragermana pa je „Miru“ že znanega „doungega Pepo“ za vsenemštvo tako segrel, da je pozneje v gostilni na pošti, ko sta se dva Slovence predznila v pričo njega v maternem jeziku se pogovarjati, v svoji neumnosti in ošabnosti kakor turški paša se zarežal: „hier wird nur deutsch gesprochen“. To človeče pa se res že tako obnaša, da bi človek mislil, ako bi ga ne poznal, da ga je mati tam kje v tevtoburških goščavah rodila in v medvedove kože povijala. Kaj ne, to so junaki! Od takih pa je pisal že Juri s pušo sledeče: „Se črni vran tak črn le ni, kot ti izdajalci svoje krvi.“ Pa eden izgovor imajo za se: Da niso preveč učene glave. O takih pa sveto pismo veli, da se jim neumnost odpusti.

Področica. (Novo pokopališče. — Surovost.) Novo pokopališče blagoslovil je dne 24. junija g. župnik St. Jakobski, Matej Ražun, ob navzočnosti mežnarja, jednega kmeta in jednega tisti dan tam bivajočega duhovna. Kaj ne, ogromna udeležba! Določeno je pokopališče za tamošnje delavce pri tunelu, a prvi je bil pokopan — domačin Jožef Rol, o katerem se sumi, da je bil ubit, dasi drugi trdijo, da se je le ponesrečil. Ko je bilo pokopališče blagoslovljeno, hotel je župnik pokopati tudi ponesrečenca, a železniškemu podjetju se ni zdelo vredno, da bi mu preskrbeli jamo. Ko so zahtevali od zdravnika, naj ukrene potrebno, dal je kratek odgovor: „Mene nič ne briga, naredite z njim, kar hočete.“ Vprašamo pa sedaj Vas, g. dr. Greiner, pa tudi pristojno oblast: Vsak mesar mora imeti svojo klavnico snažno, samo Vi, g. doktor, pustili ste mrtvašnico po sekciji tako, da se je zgrajal vsakdo, kdor jo je videl. Ali veljajo zdravstvene odredbe samo za mesarje, ali ne tudi za take slučaje? Posebno pa smo še radovedni, komu je bilo sv. razpelo tako na potu, da je je postavil za peč? Morebiti nam dá podjetje kako pojasnilo in nam naznani, kedaj bo uredilo mrtvašnico tako, kakor je zahtevala in določila ogledna komisija.

Slovinci, spominjajte se Velikovške šole!

Novičar.

Na Koroškem.

Celovško pokopališče. Celovski mestni očetje nočejo dovoliti, da bi se novo mestno pokopališče v Trnji vasi blagoslovilo. Zato hoče mil. g. knez-škof napraviti posebno katoliško pokopališče v občini Št. Peter. Občinski odbor v Št. Petru pa je na pravo pokopališča kratkoma prepovedal (sevé vsled pritiska celovških liberalcev) in liberalni deželni odbor je ta sklep potrdil. Škof se je pritožil na upravno sodišče, ki je sklep občinskega odbora v Št. Petru razveljavilo kot nepostaven! Liberalci so vsled te razsodbe precej poparjeni.

Razpisano je do dne 15. julija mesto profesorja za veronauk na gimnaziji v Beljaku. — Mesto šolskega voditelja v Kazazah je razpisano do dne 20. julija.

Duhovske zadeve. V stalni pokoj je stopil g. Fr. Sattler, kaplan v Šmihelu nad Pliberkom.

Osebnostne novice. V Gratweinu na Štajerskem je dne 25. jun. umrl g. Al. Rotšedl, okrajni sodnik v Velikovecu, star 57 let. Kakor znano, je bil strasten nasprotnik Slovencev. Prej je služboval v Žalezni Kapli. — Za okrožnega zdravnika v Šent-Stefanu ob Zili je imenovan g. dr. Fr. Grünwald iz Črne na Nižjem Avstrijskem.

Darovi za planinski dom v Krnici v Zajzeri. Darovali so gg.: župnik Katnik 100 K, vikar Spitzer 25 K, kanonik Vidovic 20 K, uradniki Tržaške posojilnice in hranilnice 15 K, neimenovanec 14 K; župnik Matheuschitz, dekan Bauer, nadučitelj Eller, prost Wieser, dr. Hrašovec v Celju, Goriup na Proseku po 10 K; Schleicher v Logavesi 5 K; Muri, župniki Meško, Treiber in Strojnik po 4 K; Kokitz 1 K 40 h, Visjan v Trstu in Šmuc v Kamniku po 1 K; Ivan Toporiš v Črnomlju nabral 21 K 64 h. Skupaj 280 kron 4 h.

Drobiž. Pri Otiču v Žreleu je 25 letni hlapec J. Merlic iz Radiš tako nesrečno padel s skednja, da si je prebil črepinjo. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je kmalu na to umrl. — Blizu Trga je dne 25. jan. pogorelo 5 poslopj. — Velik požar je nastal dne 26. junija ponoči v Borlah ob Zili. 11 hiš je pogorelo do tal. Zgorelo je tudi precej živine, mnogo krme, oprave itd.

Po slovenskih deželah.

Slovenska Šiška za nemško šolo. Žalostne razmere so se pojavile na Kranjskem v zadnjem času. Nemci so začeli dvigati glave, in če se ne bodo Slovenci kmalu streznili, se zna v najkrajšem času zgoditi, da bomo poročali o zmagi nemštva. Šiška, ki se skoraj že sme imenovati predmestje središča Slovenije bele Ljubljane, je prosila za nemško šolo in prošnjo so podpisali večinoma slovenski očetje. Kdor ima še količkaj možgan v glavi, mora izpredvideti, da so to tako nezdrave razmere, da bi bilo res treba radikalnega zdravlja, da bi jih ozdravilo. Prepričani smo, da se misel na nemško šolo ni rodila v slovenski glavi. Nemci imajo tudi v Šiški par svojih ljudi, od katerih je izšla agitacija. Ker imajo pa Slovenci z vsemi drugimi stvarmi opravka, samo ne s takimi, ki bi bile v resnici potrebne, se je tem agitatorjem res vjelo toliko slovenskih mož v nastavljenе zanke, da je v Šiški, pred vrati bele Ljubljane, kjer naj bi bilo slovensko vseučilišče, nemška ljudska šola skoraj zagotovljena. Pa recite, da to ni žalostno.

Križem sveta.

Državni zbor — odložen. Zadnji čas je bilo v državnem zboru prav mirno in niti poslanci se niso dosti zanimali za razprave. Med drugimi se je rešila postava o nedeljskem počitku. Minuli teden pa je prišlo drugače, in pokazalo se je, da naš državni zbor še vedno ne more redno delovati! Dne 23. junija so Čehi zopet pričeli s tehnično obstrukcijo, ker vlada ne ugodí njihovim zahtevam. Svojih nujnih predlogov niso umaknili, temveč so vložili še zraven nebroj interpelacij in takoj ob začetku seje zahtevali, da se vse vloge dobesedno prečitajo. Od 9. ure zjutraj so zapisnikarji čitali vložene interpelacije do 3. ure popoldne. Nato se oglasi za besedo poslanec Tollinger in med silnim vriščem Vsenemcev predlaga, da se seja zaključi. Predlog je bil z veliko večino sprejet. Prihodnja in zadnja seja je bila v sredo dne 24. junija. Na dnevnem redu so bile volitve v delegacijo. Izmed interpelacij naj omenimo interpelacijo barona Schwegla zaradi dogodkov v Ljubljani po protimadžaronskem shodu in ob času turnarske slavnosti. Dolgotvezna interpelacija ponavlja vse nemške laži, kakor jih je bilo čitati svoj čas po nemških časnikih, tudi koroških, in zaključuje: 1. Ali so vladi znani ti dogodki in kaj hoče ukreniti, da naredi konec nevarnim razmeram in da bodo Nemci imeli popolno varnost življenja in imetja. (Da bi se Slovincem godilo le na pol tako dobro kot Nemcem v Ljubljani.) 2. Ali hoče vlada potrebno ukreniti, da se ne bo ljubljanskim Nemcem samo do-

volilo razobešanje nacionalnih zastav, temveč se jim zagotovilo potrebno varstvo. — To interpelacijo je vložil baron Schwegel, častni meščan ljubljanski, vzlic temu, da je celo sodnijska preiskava dogajanja zlaganih. Ljubljana je lahko ponosna na svojega častnega meščana. — Za Koroško je izvoljen delegatom Dobernig, namestnikom Čare; za Kranjsko delegatom Šusteršič, namestnikom Žitnik. Celokupni slovenski narod ima torej enega samega zastopnika v delegaciji. Med sejo je naznanil poslanec Vencajz, da odloži svoj mandat. Državni proračun se bo rešil s § 14. Nagodba z Ogersko bo prišla na vrsto še-le v jesenskem zasedanju.

Ban Khuen-Hedervari je postal ogerski ministerski predsednik in sicer po milosti revolucionarja Frana Košuta. Hrvatje so se ga iznebili, a tlačila jih bo njegova železna pest gotovo še iz Budimpešte.

Dogodki na Hrvaškem. Hrvatski sabor zboruje v senci bajonetov. Na dvorišču sabora stojijo orožniki in policaji, istotako po hodnikih tje do saborske dvorane; tudi na trgu pred saborom je bilo vse polno orožnikov in policajev. Galerije so bile skoro popolnoma prazne, ker je vstop dovoljen le proti vstopnicam, glasečim se na ime. Opozicija je tri seje razbila. Poslanca dr. Bresztyensky in dr. Derenčin sta vložila nujne predloge. Predsednik jih ni hotel sprejeti, češ, da je prepozno. Nastal je strahovit krik, opozicijonci so razbijali na pulte, trobili in žvižgali. Predsednik je moral sejo zaključiti. Istotako je tretja seja bila brez vsakega vspeha. Poslanec Tuškana, dr. Vinkovič in dr. Harambašiča je večina izključila za 15 sej. Ko je prišel ban v zbornico, klicala mu je opozicija: „Abzug!“ „Pereat.“ Vrišč je bil tolik, da predsednik niti govoriti ni mogel.

Dogodki v saboru niso ostali brez učinka na ulici. Ko so opozicijski poslanci odhajali iz sabora, jih je zagrebško meščanstvo in okoličani navdušeno pozdravljalo na Jelačićevem trgu s klici: „Živela hrvatska opozicija!“ Poslanci so odzdravili: „Živela Hrvatska!“ Na Zrinjevcu je občinstvo zagledalo grofa Erdődija, ki je predlagal, naj se trojica opozicijskih poslancev izključi iz sabora. Občinstvo je začelo žvižgati. Metali so nanj gnjila jajca in mu plivali v obraz in mu vpili „lopov, izdajica“. Vsled demonstracij je bilo zopet aretiranih več oseb.

Velik hrup je bil tudi v seji dne 19. t. m. Koncem seje je načelnik opozicije dr. Bresztyensky podal izjavo, da opozicija noče sodelovati na nezakonitih in protihrvatskih dejanjih sedanje vlade in vladne stranke. Nato je opozicija zapustila saborsko dvorano. Vladni pristaši so ostali sami in sprejeli predlog vladnega poslanca Kovačevića, da se sestavi parlamentarna komisija, da zasledi proizvoditelje nemirov in jih izroči kazni.

Dogodki v Srbiji. Srbija ima zopet svojega kralja, Petra I., ki je že položil prisego. Dal Bog, da se mnogo izkušani deželi povrne pod novo vlado mir in da iz krvi, preko katere je dospel Peter I. Karadjordjević do prestola, ne zraste za-nj in za deželo zlo. — Novi kralj Peter I. je dne 22. jun. odpotoval iz Genfa in dne 24. junija došel v svojo prestolnico. Na celem potu po Švici ga je ljudstvo navdušeno pozdravljalo. Na Dunaju ga je pričakala okrog 1000 ljudij broječa množica Srbov, Hrvatov in Slovencev. Pozdravil ga je beogradski župan Staminković, in v imenu mladine medicinec Radinković. Množica je obkolila kralja in navdušeno pela srbsko himno „Onamo, onamo“ in hrvatsko „Liepa naša domovina“. Nekdo je nato dvignil h kraljevemu vozu majhno dekletce, ki je molilo kralju šopek cvetlic. Kralj je vzel cvetke, objel otroka in ga poljubil. Med gromovitimi ovacijami se je odpeljal iz Dunaja. Pri vzprejemu v Beogradu sta bila navzoča samo zastopnika Avstrije in Rusije. Med narodom vlada velikansko navdušenje. Povsod prirejajo kralju najveličastnejše ovacije. Na pozdrav ministerskega predsednika Avakumovića je odgovoril kralj, da je zanj prihod na srbska tla res slovesen trenutek, kajti celih 45 let mu je bilo zabranjeno bivanje v domovini. Ministerstvo je podalo ostavko in predložilo kralju poročilo o umoru, v katerem pravi, da častniki prvotno niso nameravali umoriti kralja in kraljice, ampak samo prisiliti k odpovedi. Še-le, ko je adjutant Petrović častnike vodil dve uri napačno po konaku in njegov spremljevalec streljal nanje, so se razjezili in umorili kralja in kraljico. Dne 25. junija je kralj slovesno prisegel in takoj nato so bile obveščene vse velevlasti, da je zasedel srbski prestol kralj Peter I. Upa se, da bodo velevlasti, ki so odpoklicale svoje zastopnike, vsled tega zopet obnovile diplomatske zveze s Srbijo. Med ljudstvom vlada veliko navdušenje in prirejajo se krasne ljudske veselice. Čifutski listi na vse mogoče načine grde novega srbskega kralja, v prvi vrsti pa dunajska „Neue freie Presse“. Seveda bi bili ti možje radi videli, da bi se bil ugnjezdil na srbskem kraljevem prestolu kak nemški knezič, kakor jih je v

blaženem „rajhu“ toliko, da ne vedó več kam ž njimi, ne pa član domače narodne srbske porodice Karadjordjevićev.

Državnozborske volitve na Nemškem. Dne 16. junija so se na Nemškem vršile državnozborske volitve, katere so za vlado jako neugodno izpadle, ker so pri njih socialni demokratje mnogo mandatov pridobili. Izid volitev je ta-le: Izvoljenih je bilo 213 poslancev in sicer jih pripada katoliškemu centru 88, socialnim demokratom 54, konservativcem 31, Poljakom 14, Elzacijcem 6, državnim stranki 6, liberalnim nacionalcem 5, neodvisnim 4, kmetskim zaveznikom 3, Danec 1 in jeden divjak. K ožjim volitvam je prišlo 122 socialnih demokratov, 65 liberalnih nacionalcev, 37 konservativcev, 24 svobodomiselnih, 16 pripadajočih državnim stranki, 11 svobodomiselnih, 10 neodvisne stranke, 8 Poljakov, 8 Guelfov, 8 kandidatov ljudske stranke, 8 reformatorjev, 6 kmečkih zaveznikov, 5 antisemitov, 4 Elzaciji in jeden agrarec. Pri ožjih volitvah so pridobili zopet največ socialni demokratje, ki so dosegli vkup 83 mandatov (prej 44). Katoliški centrum bo tudi v novem državnem zboru najmočnejša stranka, ki šteje 100 poslancev (prej 106). Poljakov je izvoljenih 17.

Gospodarske stvari.

Gnojenje sadnemu drevju. (Konec.) Pri češpljah, slivah, pritikovcih itd. se potresejo gnojila kar pod drevesno krono na zemljo in plitvo zakopljejo; pri jabolčnem, hruševem, češnjevem itd. drevju je treba napraviti 20 do 80 centimetrov globoke jarke ali izkopati posebne luknje za gnojenje. Te luknje morajo biti pod kapom drevesne krone in pa v obsegu $\frac{1}{2}$ do $1\frac{1}{2}$ metra naprej precej na gosto, tje proti deblu pa bolj na redko. Po velikosti drevesa prištejemo torej kronskega premeru še 1 do 3 metre, polovični premer ali polumer pomnožimo sam s seboj in potem še s številom 3·14 in ta zmnožek nam pove kvadratno vsebino zemeljske površine drevesa. Na primer srednje velika jablana ima 7 metrov v kronskega premeru, tedaj okoli 9 metrov koreninskega premera ali 4·5 metrov polumera. Vsečina ploskve je torej $4\cdot5 \times 4\cdot5 \times 3\cdot14 = 63\cdot58 \text{ m}^2$, okroglo $63\frac{1}{2} \text{ m}^2$.

Skušnja uči, da je na 1 m^2 zemlje primerno naslednje gnojenje: 50 g Tomaževe žindre, 40 g čilskega solitra, 30 g klorovega kalija ali ravno toliko 40%ne kalijeve soli, ki je cenejša. Drvo potrebuje $63\frac{1}{2} \times 50 \text{ g} = 3 \text{ kg } 17\frac{1}{2}$ deke Tomaževe žindre, $63\frac{1}{2} \times 40 \text{ g} = 2 \text{ kg } 54$ dek čilskega solitra, $63\frac{1}{2} \times 30 \text{ g} = 1 \text{ kg } 90\frac{1}{2}$ deke klorovega kalija itd.

To je približni proračun za eno drevo; ako imamo drevje nasajeno v sklenjenih vrstah, tedaj damo na 1 m^2 40 do 60 g. Tomaževe moke, 20 do 60 g čilskega solitra, 20 do 30 g klorovega kalija itd.

Pri vsem tem je pa zelo važno pravilo, ki ga ne smemo nikoli pozabiti; sadjerejec mora namreč natančno opazovati, kakšen učinek so napravila rabljena gnojila; kajti v določenih garantiranih številkah v kmetijstvu nikoli ne moremo delati receptov. Ako najdemo prihodnje leto napačno rast, n. pr. da gre premočno v les, naj bo to namig, da zmanjšamo dušičnato gnojilo; ako se je nastavilo premalo sadu, bomo v prihodnje pomnožili kalijevo fosfatno gnojilo, ako je sadja zelo veliko, bomo dali še malo več čilskega solitra in tako naprej. Pri vseh teh rečeh si kmet lahko pomaga sam, ako le vé, kakšne učinke da imajo posamična gnojila, a tudi le pod tem pogojem zamore popraviti morebitno storjeno napako. Ob suši dajmo drevju vode; bogato se nam poplača ta trud.

Kedaj je treba gnojiti?

Množine, katere smo navedli za drevje v prejšnjem odstavku, pomenjajo vsakoletno potrebščino drevja; treba jih je pa dajati v raznem času. Dušičnato gnojilo (torej čilski solitar) se potresa na spomlad; ako se spomladansko gnojenje zavleče preveč na ta pozno, tedaj pozneje nego konec maja, je mogoče, da raste les potem globoko tje v pozno jesen, ne dozori popolnoma in po zimi rad pozebe. Pri Tomaževi žindri moramo opomniti, da je merilo gnojilne vrednosti pri nji samo citratno raztopna fosforna kislina. Tomaževo moko štopamo jeseni ali po zimi. Kalij (klorov kalij) potresamo pri zvezni zemlji tudi jeseni ali po zimi, pri lahki, propustni prsti pa zgodaj spomladi. Posledice rednega gnojenja sadnemu drevju se v svoji popolni vrednosti razvidijo seveda še-le po več letih; a to ne bo vestnemu sadjarju za spodtiko, da bi ne nadaljeval sadnega gnojenja. Seveda mora imeti nekoliko potrpežljivosti pri tem. Dosedanja opazovanja in skušnje nam dajejo najlepše upe na prihodnje bogate sadne letine. „Nár. Gosp.“

Loterijske številke od 27. junija 1903.

Linc 59 69 37 43 75

Trst 25 42 71 29 11

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Velikovec in okolico napravi v nedeljo dne 12. julija t. l. ob 1/2 4. uri popoldne v gostilni gospe Marije Glačnik p. d. pri Mežnarju v Št. Stefanu pri Velikovecu svoj letni občni zbor po tem-le sporedu: 1. Pozdrav predsednika. 2. a) Govor o verski in narodni šoli, govori g. Vinko Poljanec, provizor v Št. Juriju na Vinogradih; b) Poučni govor o Bosni in Hercegovini povodom petindvajsetletnice zasedanja teh dveh dežel, govori g. Fr. Treiber, župnik v Št. Rupertu. 3. Pobiranje letnih doneskov. 4. Volitev zastopnika za glavno skupščino. 5. Slučajni govori in nasveti. Po shodu bo prosta zabava, pri kateri bo sviral in pelo tamburaško društvo (12 članov) iz Šmihela nad Pliberkom. Slovenci in Slovenke, pridite na ta važni shod v prav obilnem številu! **Odbor.**

NAZNANILA.

V Šmihelu nad Pliberkom je oddati združena služba

organista in občinskega sluga.

Prosileci naj se zgledajo pri g. župniku v Šmihelu. Tisti, ki so izurjeni v kakem rokodelstvu, imajo prednost.

Dve lepi, novi sobi,

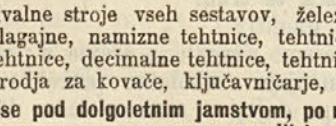
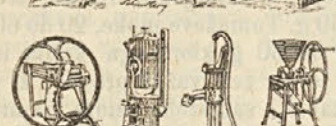
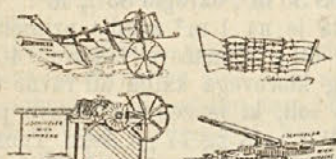
z opravo ali tudi brez nje, ima za poletne mesece oddati **Matija Prosekar v Kotmarivasi** v novi hiši, kjer je nastanjena tudi c. k. žandarmerija.

Ivan Schindler, Dunaj III/1

pošilja že veliko let dobro znane

stroje vsake vrste

za poljedelske in obrtne potrebe!

mline za sadje, mline za grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice za trsje, poljska orodja, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroj za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, stiskalnice za seno, sesalke za vodnjake, železne cevi, sesalke za gnojico, vodovode itd., od sedaj po zopet zdatno znižanih cenah, ravno tako: vse priprave za kletarstvo, sesalke za vino, medene pipe, konopljeve in gumijeve cevi, gumijeve ploče, priprave za točenje piva, priprave za izdelovanje sodavice in peničih se vin, stroje za sladoled, mline za kavo, dišavo itd., omare za led, stroje za delanje klobas,

šivalne stroje vseh sestavov, železno pohištvo, železne blagajne, namizne tehtnice, tehtnice na drog, stebarske tehtnice, decimalne tehtnice, tehtnice za živino, stroje in orodja za kovače, ključavničarje, kleparje, sedlarje itd. Vse pod dolgotrajnim jamstvom, po najugodnejših plačilnih pogojih!

tudi na obroke.

Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno in franko; dopisuje slovensko.

Prekupcem in agentom posebne prednosti! Piše se naj naravnost pod naslovom:

Ivan Schindler, Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

Nizke cene. — Točna postrežba.

Podpisani uljudno naznanjam, da sem otvoril svojo **trgovino z usnjem**

v Celovcu, na Novem trgu šte. 4, poleg gostilne „zum Kleeblatt“ (poprej Petschounig) in se vsakemu nudi prilika, pri meni sedaj blago dobro in ceno kupovati.

Prosim torej, da vsakdo svojo potrebsčino na usnji pri meni oskrbeti blagovoli, ter sme biti zagotovljen najcenejše postrežbe.

Z vsem spoštovanjem

A. Mechur,

trgovca z usnjem v Celovcu.

Ako si hočete po ceni in dobro

pravo švicarsko uro

kupiti, obrnite se zanesljivo do

H. Suttner-ja, urarja v Kranju,

ker te ure so po celem svetu znane kot najboljše. Zahtevajte najnovejši veliki cenik, ki ima blizo 600 podob, katerega Vam pošlje zastoj in poštne prosto

Izborna zaloga zlatnine in srebrnine.

1 ha 33 a 52 m² gozda

obstoječega iz smrek, mecesnov, borovja, bukev in tako dalje, se bode

dne 5. julija t. l. ob 2. uri popoldne licitirajo prodalo v Št. Lipšu pri Rajneku, pošta Pischeldorf na Koroškem.

Več poizvedeti je pri župnijskem uradu v Št. Lipšu pri Rajneku, p. Pischeldorf.

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

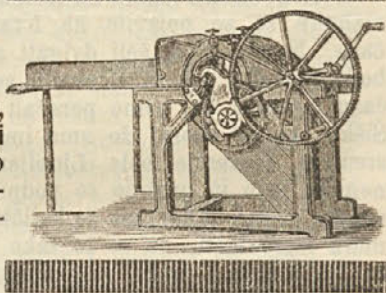
Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse šte. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejše mlatilnice, slamoreznice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji ter tudi taki **vodovodi**, ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (Glej podobno na levi strani.)

Cenike pošilja zastoj.

Vse stroje za poljedelstvo in vinorejo.

Brizgalnice za sadno drevje

z mešalom za mešanico iz bakra in vapna tako, da se najedenkrat na dve cevi brizga,

brizgalnice (streljke) za sadno drevje z natanko namereno petrolovo mešanico,

svetilnice na aceten, da se ulové leteči hrošči,

hidravlične stiskalnice za vino,

stiskalnice za vino in ovočje z diferencialnim pritiskom,

stroje za drobljenje stiskanice,

čisto nove mline za grozdje,

nove priprave proti peronospori in za žveplenje,

sesalke za vino, cevi za vino,

kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo, kot

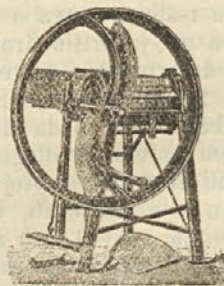
zbiralnike (trierje), mlatilnice, vitale (gepel) i. t. d.

razpošilja kot specialitete po najnižjih tovarniških cenah

IG. HELLER, DUNAJ, II., Praterstrasse 49.

Cenilniki zastoj in franko.

Dopisuje se v vseh jezikih.

Štedilno milo z znamko „jelen“

je izredno dobre kakovosti, je jako izdatno in zajamčeno čisto.

Na prodaj je po vseh boljših prodajalnicah tacega blaga.

Paziti je na gorenjo varstveno znamko.